

JANUAR 2018

REGERINGEN

Det Blå Danmark

Et globalt maritimt kraftcenter

Erhvervsministeriet

Forord

Det Blå Danmark er et af Danmarks største eksport-erhverv. Denne nøgleposition som værdiskaber og vækstlokomotiv i den danske økonomi er ikke opstået af sig selv. Den er resultatet af mange års evne til løbende at udvikle sig og sætte dagsordenen i et globalt maritimt marked i konstant forandring. En evne, der har rødder i Danmarks stolte traditioner som søfartsnation, hvor havet altid har været en vej ud i verden og ikke en barriere.

Vores globale maritime styrkeposition er baseret på godt købmandskab, stærke kompetencer og evnen til at samarbejde på tværs af Det Blå Danmark samt ikke mindst konkurrencedygtige rammevilkår. Derfor er Danmark blandt verdens førende skibsfartsnationer, som verdens 6. største målt på opereret tonnage og den 13. største målt på ejet tonnage. Denne styrkeposition giver Danmark en markant placering på det maritime verdenskort, hvad der har en afsmittende effekt på den øvrige del af Det Blå Danmark og er med til at bane vejen for øget efterspørgsel efter danske maritime produkter og services. Det har blandt andet været afgørende for, at den danske maritime udstyrsindustri også har etableret sig som en af Europas førende.

Danmark er et foregangsland inden for miljø, sikkerhed og energi, og transportsektoren skal også fremover bidrage til at mindske vores CO₂-aftryk.

Men vores maritime styrkeposition er under pres i disse år, hvor den globale arbejdsfordeling er under forandring, og hvor nye teknologier har sparket gang i en udvikling, der i de kommende år vil erstatte traditionelle offline forretnings- og driftsmodeller med nye dynamiske online modeller.

Disse forandringer rammer en maritim sektor i kølvandet på flere års afmatning præget af overkapacitet, lave fragtrater og stigende protektionisme. En udvikling, der blandt andet har igangsat

et udskilningsløb med konsolidering på færre og stærkere aktører.

Det Blå Danmark står med andre ord ved en skillevej. Historisk har de danske maritime erhverv været i front, når det har drejet sig om at tage ny teknologi til sig. For eksempel var Danmark blandt de første lande, da skibene gik fra dampmaskiner til forbrændingsmotorer. Nu står den maritime verden igen foran nye banebrydende teknologier, og Danmark skal også her være blandt de første maritime nationer til at tage det fulde spring ind i den digitale tidsalder.

Vigtige tendenser i markedet er digitalisering og energieffektivitet. Det ses særligt tydeligt i forhold til skibene, der i disse år gennemgår en udvikling fra analoge enheder til systemintegrerede transportplatforme med en kontinuerlig digital forbindelse med landsiden, hvorfra brændstofforbrug, sejlruter og emissioner m.m. kan overvåges og styres. Dette vil grundlæggende ændre interaktionen og dynamikken mellem skib/land, skib/myndighed og skib/skib.

Samtidig har nye automatiserede teknologier potentialet til at accelerere forvandlingen af det globale transport- og logistikredsløb. 3D-printere, robotter, autonom teknologi og grøn el-produktion er i gang med at forvandle måden, hvorpå varer produceres, transporteres og forbruges, da disse teknologier gør det omkostningseffektivt at flytte vareproduktionen tættere på forbrugerne. Forbrugere, der ikke længere kun skal findes i Nordamerika og Europa, men også i Asien, Sydamerika og andre steder, hvor middelklassen er i vækst.

Ud over nye forretnings- og driftsmodeller og fremkomsten af ny teknologi vil netop demografiske forandringer, nye bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre, som for eksempel cirkulær økonomi og deleøkonomi, samt nye globale aktører, som internetkæmperne Alibaba og

Amazon, også påvirke den globale maritime sektor. Samlet set betyder udviklingen nye transportmønstre, som vi kun lige er begyndt at se konturerne af.

Regeringens klare ambition er, at Det Blå Danmark fortsat skal være en vækstgenerator i samfundsøkonomien.

Med afsæt i anbefalingerne fra Vækstteamet for Det Blå Danmark vil regeringen samle Det Blå Danmark i et samarbejde om at gribe og udnytte de vækstmuligheder, som udviklingen bringer med sig.

Regeringens vision frem mod 2025 er at gøre Danmark til et globalt maritimt kraftcenter. Det Blå Danmark skal være blandt eliten inden for udvikling og anvendelse af automatiserede og digitale teknologier og skal være kendt herfor. Derfor skal Danmark etablere og markedsføre sig som et internationalt anerkendt testcenter, hvor

forskning og udvikling går hånd i hånd med udvikling af produkter, tjenester og systemer.

Denne vækstplan sætter derfor fokus på de forudsætninger, der frem mod 2025 skal give Det Blå Danmark en plads på forreste række, når rammerne for den maritime digitale økonomi tegnes, nye maritime forretnings- og driftsmodeller udvikles; kort sagt når standarderne for "The New Blue Normal" sættes.

Fremtidens vækst kommer ikke af sig selv, og derfor er det vigtigt, at offentlige og private aktører står sammen om visionen om et globalt maritimt kraftcenter, forankret i Det Blå Danmarks globale virke.

Brian Mikkelsen
Erhvervsminister

Regeringen ønsker følgende retning for visionen:

- Det Blå Danmark
 - Et kraftcenter for digitalisering
- Det Blå Danmark
 - Et kraftcenter med attraktive rammevilkår
- Det Blå Danmark
 - Et kraftcenter af viden og knowhow
- Det Blå Danmark
 - Et kraftcenter med globalt udsyn og tiltrækningskraft

Det Blå Danmark – Et kraftcenter for digitalisering

Den omfattende teknologiske udvikling og den stigende grad af digitalisering i alle områder af samfundet sætter også et markant præg på udviklingen i den maritime sektor, hvor den digitale lavine og de teknologiske landvindinger har potentialet til at nedbryde velkendte forretningsmodeller, ændre markedsdynamikker, men også skabe nye forretningsområder.

Store globale selskaber, som eksempelvis Amazon og Alibaba, har allerede udvidet deres forretningsområde og er rykket ind i transport- og logistikbranchen. E-handelslogistik har skabt nye forretningsmuligheder, såsom partnerskaber mellem leverandører og markedsaktører, som det eksempelvis er set i partnerskaber mellem flere store shippingvirksomheder og Alibabas "OneTouch" platform. A.P. Møller-Mærsk og amerikanske IBM vil etablere en digital platform, hvor shippingindustrien kan dele data og derved

forenkle transporten af varer. Men de globale ændringer i forbrugeradfærden med øgede krav om individuelle og skræddersyede løsninger leveret i realtime er en udfordring for etablerede virksomheder, der skal beskytte og udvikle deres forretning.

Disse makroøkonomiske ændringer har sparket en udvikling i gang, som betyder, at skibene i disse år går fra at være analoge enheder til at være digitaliserede transportplatforme. Det betyder en øget integration og samkøring af forskellige digitale systemer og deraf følgende nye arbejdsgange, som vil ændre interaktionen og dynamikken i sektoren, for eksempel mellem skibet og de landbaserede kontorer, kontakten mellem skibet og myndighederne og skib-til-skib kommunikationen. Denne udvikling skal ses i sammenhæng med den igangværende teknologiske revolution, hvor nye digitale teknologier, som 3D-printere og

avancerede automationsløsninger, gør det muligt at flytte produktionen af varer tættere på forbrugerne og derved ændre den globale transport- og logistikkæde, som vi kender den i dag.

Den teknologiske og digitale udvikling har således potentiale til at forandre eksisterende markeder og brancher. Virksomheder, der ikke formår at følge med udviklingen, vil blive overhalet, mens de, som er på forkant og omstillingsparate, vil stå bedre rustet til at tænke innovativt, effektivisere og finde nye forretningsmodeller, og derigennem være med til at sætte spillereglerne i fremtidens globale maritime sektor.

Det er derfor afgørende, at Danmark er i stand til at håndtere de udfordringer, udviklingen bringer med sig, og det er centralt, at Danmark er med helt fremme i udviklingen, så vi kan udnytte de vækstmuligheder, der følger med.

Regeringen vil derfor understøtte, at Danmark er i stand til at ride på bølgen af innovationsdrevet vækst og samtidig er synlig på verdenskortet i relation til teknologi og digitalisering.

Den unikke danske marine geografi med mange forskellige typer farvande og kystlandskaber omkring rigsfællesskabet giver mulighed for at gøre Danmark til et globalt testlaboratorium for nye teknologier til lands, til vands og i luften, nye produktionsformer og vedvarende energiproduktion samt nye maritime digitale systemer og arbejdsgange. Regeringens ambitioner er derfor at gøre Danmark til et internationalt anerkendt foregangsland inden for test af digitale og autonome teknologier, maritime miljø- og klimaløsninger samt havbaseret energi- og fødevarerproduktion frem mod 2025. Særligt inden for autonom teknologi ses der et stort potentiale, og Danmark skal være frontløber inden for nye forretningsmodeller baseret på autonom teknologi.

Test og eventuel senere egentlig havbaseret produktion skal ske på et bæredygtigt grundlag og under hensyntagen til andre maritime aktiviteter. Den nationale havplan vil understøtte den koordination, der – med afsæt i en bredt funderet tilgang til kvalificeret viden og fremtidsscenarier – vil skabe en balanceret ramme for fremtidens anvendelse af de danske farvande.

Derudover vil regeringens kommende Strategi for Danmarks digitale vækst vise vejen for, hvordan Danmark fastholder sin position som en digital frontløber. Der skal blandt andet fastholdes en offentlig administration i den digitale verdenselite.

Regeringen vil med den kommende Strategi for Danmarks digitale vækst arbejde for, at de teknologiske muligheder udnyttes på bedste vis, så virksomhederne blandt andet får muligheder for at tilgå relevant data, hvor det ikke tidligere har været muligt. Derved bliver det lettere for virksomheder og iværksættere at identificere markedspotentialer og skabe nye forretningsmodeller.

Regeringen vil herudover etablere et partnerskab for digitalisering af Det Blå Danmark, der skal arbejde med digital innovation, disruption og nye forretningsmodeller samt etablere Danmark som et førende maritimt testcenter for nye teknologier. Et partnerskab kan bestå af en række aktører, der samlet set besidder den specialiserede viden, de kompetencer, ressourcer og værktøjer, der kan bidrage til at give Søfartsstyrelsen anbefalinger omkring måder, hvor anvendelsen af nye avancerede teknologier og digitale løsninger kan styrkes.

En stadig mere forbundet verden på tværs af netværk, sektorer og landegrænser fører cyberrisici med sig, hvilket øger behovet for identifikation og etablering af autoritative data, altså verificerede og anerkendte data, som et værn mod "fake data". Den maritime sektor udgør en del af den kritiske

samfundsstruktur og danske virksomheder og myndigheder er værdifulde mål for udenlandske aktører, der ønsker informationer og adgang til særlige sektorer i det danske samfund, ligesom øget anvendelse af automatiserede teknologier og kunstig intelligens kræver særlige IT-kontrolmekanismer. Der er derfor behov for, at cybersikkerhed indgår som et naturligt element i den fremtidige digitalisering og automatisering af Det Blå Danmark. EU vedtog i 2016 et direktiv om et højt fælles sikkerhedsniveau i net- og informationssystemer (NIS-direktivet) i de samfundskritiske sektorer, herunder transportsektoren. Regeringen vil arbejde for, at håndtering af cybersikkerhed inden for det maritime område sker i overensstemmelse med NIS-direktivet, øvrige EU-forordninger og IMO-resolutioners anbefalinger om fælles principper for risikostyring. Tiltag på det maritime område vil desuden ske i koordination med andre regeringsudspil, såsom den kommende Strategi for Danmarks digitale vækst og cybersikkerhedsstrategien.

Regeringen vil fortsætte sit arbejde på den internationale scene med at fremme digitaliseringsdagsordenen. Regeringen vil fortsat arbejde for en EU-harmoniseret skibsrapporteringsplatform, der kan nedbringe erhvervets administrative byrder. Derudover skal Danmark i globalt perspektiv arbejde for at påvirke den internationale digitale dagsorden i relation til at skabe generel accept af anvendelsen af digitale løsninger. En åben global tilgang til teknologineutral regulering bliver afgørende for at gøre nye teknologiske gennembrud inden for områder som kunstig intelligens, droner, robotteknologi og autonome skibe til danske konkurrencefordele. Derfor kan Danmark med fordel arbejde for at påvirke og drive arbejdet med digitaliseringsparat lovgivning fremad i internationalt regi. En mere digital økonomi betyder samtidig, at data bliver en vigtig ressource. I Det Blå Danmark rummer marine geografiske data et stort økonomisk potentiale for vækst. Udnyttelsesmulighederne er mange og understøtter både eksisterende og nye forretningsmodeller. En række offentlige myndigheder indsamler og behandler marine data og producerer marine dataprodukter. Disse data er typisk ikke harmoniseret, ligesom der kan være begrænset adgang eller brugerbetaling, for eksempel søkort og dybde data. Med udgangspunkt i det igangværende arbejde med Den Marine Geografiske Datainfrastruktur (MSDI) vil regeringen skabe

rammer for en bedre udnyttelse af relevante frivillige data, herunder for eksempel skibspositionsdata samt yderligere tilgængeliggørelse af relevante nationale og fælles europæiske data, der kan bidrage til maritim innovation og vækst. Den Marine Geografiske Datainfrastruktur gør det muligt at sammenstille geografiske informationer på tværs af myndigheder med interesse og opgaver på havet. I den forbindelse skal der arbejdes for at fastsætte rammerne for anvendelse af en fælles datastandard i Danmark.

Den øgede tilgængeliggørelse af offentlige data og de traditionelle forretningsmodellens udfordringer i et marked under hastig forandring skaber øget behov for nytænkning. Skal Danmark være på forkant med de digitale strømninger og de nye teknologier, så kræver det ikke kun stærke forsknings- og videncenter, men også iværksættere, der er i stand til at omsætte og inddrage ny viden og efterspørgsel i det maritime erhverv samt kunne sammenstille flere forskellige datasæt til nye konkrete produkter eller services, som kan give Det Blå Danmark en konkurrencefordel.

Regeringen har med erhvervs- og iværksætterudspillet fra november 2017 lanceret en række tiltag, der skal gøre det lettere for iværksættere at skaffe den nødvendige risikovillige og tålmodige kapital til at omsætte gode idéer til konkrete produkter og gå fra enkeltmandsvirksomhed til vækstvirksomhed. Disse tiltag vil også komme det maritime iværksættermiljø til gode, men regeringen vil samtidig tage initiativ til dialog med erhvervet og andre relevante parter med henblik på at identificere andre muligheder for at styrke og bakke op om de maritime iværksættere.

Danmarks konkurrencedygtighed som maritim nation kommer i stigende grad til at handle om evnen til at være et foregangsland inden for innovation og digitalisering. Det kræver, at vi har modet til at gå forrest. Regeringen vil arbejde for, at Det Blå Danmark fortsat har de nødvendige konkurrencedygtige rammer og gode vilkår, så den danske maritime sektor kan markedsmodne ny teknologi og håndtere fremtidens efterspørgsel i en digital økonomi.

Regeringen vil:

- gøre Danmark til et førende laboratorium for tests af nye maritime teknologier, digitale systemer, produktions- og driftsformer samt energiproduktion.
- specifikt gøre Danmark til en frontløber inden for udvikling, test og anvendelse af maritim autonom teknologi, herunder som accelerator i nye forretningsmodeller.
- arbejde for, at de teknologiske muligheder udnyttes på bedste vis, dette kunne eksempelvis være i det danske skibsregister.
- nedsætte et rådgivende partnerskab for digitalisering af Det Blå Danmark.
- arbejde for at håndtere maritime cybersikkerhedsudfordringer, herunder øget robusthed i den maritime IKT-infrastruktur, baseret på fælles EU- og IMO-standarder og -principper.
- arbejde for at indføre en fælles europæisk skibsrapporteringsplatform, så skibe ved anløb af EU-havne oplever reducerede administrative byrder.
- understøtte, at den kommende havplan skaber en balanceret ramme for fremtidens anvendelse af havets ressourcer og udvikling af nye maritime forretningsmuligheder.
- arbejde for øget udnyttelse af frigivne maritime data og yderligere tilgængelighed af relevante maritime data for med afsæt i offentlige tilgængelige data at fremme maritim innovation og forretningsudvikling.
- i fællesskab med erhvervet arbejde for at styrke det maritime iværksættermiljø.

Det Blå Danmark – Et kraftcenter med attraktive rammevilkår

Danmark er i direkte konkurrence med andre lande om at fastholde virksomheder og arbejdspladser og tiltrække nye investeringer og aktiviteter. Stadig flere lande, herunder vækstøkonomier, ser således det maritime område som en væsentlig vækstdriver.

Regeringen har derfor stort fokus på erhvervets betingelser. Hvis Danmark fortsat skal være en stærk søfartsnation og et attraktivt sted at placere sin virksomhed, er det nødvendigt, at de danske rammevilkår er på niveau med andre sammenlignelige skibsfartsnationer, så danske virksomheder kan konkurrere på lige vilkår med deres udenlandske samarbejdspartnere.

I den sammenhæng er det vigtigt, at erhvervet i mødet med danske myndigheder præsenteres for danske regler og afgørelser, der opleves som gennemsigtige og forudsigelige i forbindelse med eksempelvis investeringer og etablering af virksomheder.

Danmark har et godt udgangspunkt for at udvikle den danske maritime sektor, og det skal ske med et vågent øje til udviklingen i sammenlignelige lande. I et stærkt konkurrencepræget globalt marked evaluerer andre skibsfartsnationer løbende deres regulering, så denne understøtter landenes fortsatte attraktivitet som udgangspunkt for maritime aktiviteter. Regeringen vil derfor løbende evaluere den danske regulering, så danske virksomheder tilbydes konkurrencedygtige vilkår.

Danmarks position som global flagstat er afgørende for den tyngde og indflydelse, som Danmark har i de fora, hvor internationale aftaler og regulering forhandles på plads. Dansk Internationalt Skibsregisters (DIS) attraktivitet er derfor et væsentligt konkurrenceparameter, som skal værnes og styrkes, så Danmark kan tiltrække rederier og skibe, og dermed fortsat har gennemslagskraft til at påvirke og sætte den globale maritime dagsorden.

Regeringen har taget de første skridt med erhvervs- og iværksætterudspillet "Sammen om fremtidens virksomheder", der også indeholder markante blå fingeraftryk.

Regeringen vil således udvide sømandsbeskatningsreglerne (DIS-beskatningen) til at omfatte de specialskibe, der servicerer offshoreindustrien med ikrafttrædelse fra den 1. januar 2019. Det er et klart signal om, at Det Blå Danmark skal have konkurrencedygtige rammevilkår. Udvidelsen skal gøre det mere attraktivt for offshorerederier at sejle under dansk flag, så de danske servicekompetencer inden for olie-, gas- og havvindindustrien fastholdes og udbygges.

Samtidig vil regeringen også understøtte Danmarks position som en førende flagstat gennem fortsat vækst i Dansk Internationalt Skibsregister (DIS). Regeringen vil derfor afskaffe tinglysningsafgiften for registrering af handelsskibe. Denne afgiftsfjernelse skal sikre, at det danske flag også i fremtiden fremstår som et konkurrencedygtigt kvalitetsflag, når rederierne skal vælge flag.

Regeringen vil samtidig søge at styrke den danske maritime industri, så den fortsat kan være markedsledende inden for produktionen af avancerede og energieffektive løsninger til både danske og udenlandske skibe samt maritime virksomheder i hele verden. De skibstekniske medarbejdere – montører – som installerer og vedligeholder tekniske systemer og udstyr ombord på skibene spiller en central rolle for de danske virksomheders videnhjemtagning og dermed den brugerdrevne udvikling af nye produkter.

De maritime montører er underlagt særlige arbejdsvilkår, der fordrer, at de ofte sejler med ombord på skibene og udfører deres services, mens skibet er i drift. Regeringen vil derfor søge EU-Kommissionens godkendelse af en særlig skatteordning i form af en maritim montørordning eller

en tilsvarende ordning, som ligger inden for EU's statsstøtteregler.

Regeringen vil samtidig arbejde for, at den danske lovgivning er på niveau med den maritime regulering i sammenlignelige lande, så danske virksomheder har de bedste rammer for at drive forretning. Frem mod 2025 vil regeringen derfor gennemføre service- og nabetjek af regler og lovgivning på en række centrale områder og understøtte, at den danske implementering af international regulering ikke opstiller unødige barrierer, som er med til at udhule danske virksomheders konkurrenceevne. Det gælder for eksempel i relation til digitaliseringsparat og teknologineutral regulering samt håndhævelse af internationale miljøkrav.

Danmark har en global styrkeposition inden for grønne, energieffektive og miljøvenlige løsninger, som regeringen blandt andet gennem Miljøteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (MUDP) søger at understøtte. Under MUDP gives offentlige tilskud til test, udvikling og demonstration af nye miljøteknologiske løsninger, som sigter på at løse prioriterede miljøudfordringer, samtidig med at vækst og beskæftigelse understøttes. Tilskud kan gives til virksomheder, forskningsinstitutioner m.fl. Igennem årene er der givet støtte til en række projekter inden for skibsfart, for eksempel om luftforurening og ballastvand.

For at denne styrkeposition bliver bedst muligt udnyttet på det globale marked, kræver det en aktiv indsats i internationale fora for at sikre teknologineutral regulering. En regulering, der samtidig kan håndhæves effektivt. Hvis ikke alle overholder reglerne, kan det medføre tab af konkurrenceevne for dansk skibsfart.

De maritime virksomheders vækst og udvikling er afhængig af adgangen til risikovillig og tålmodig kapital. Flere virksomheder i Det Blå Danmark oplever imidlertid udfordringer med at rejse den

nødvendige kapital. Regeringen vil derfor iværksætte en undersøgelse af de maritime erhvervs specifikke finansierings- og kapitaludfordringer, herunder foretage et nabotjek af kredit- og finansieringsordninger i Danmarks nabolande. Regeringens erhvervs- og iværksætteraftale indeholder samtidig en række tiltag, blandt andet et investorfradrag, der vil lette virksomhedernes adgang til kapital, hvilket også vil gavne de små og mellemstore maritime virksomheder.

Regeringen har nedsat et Forenklingsudvalg, der i 2018 kommer med bud på et mere effektivt erhvervsfremmesystem. Målet er at forenkle erhvervsfremmesystemet, så det bliver nemmere og mere overskueligt at anvende for iværksættere og virksomheder, og at indsatsen tilrettelægges efter virksomhedernes udfordringer og behov. På denne måde skal der skabes mest mulig vækst for pengene.

Staten, regionerne og kommunerne kan som væsentlig kunde være med til at skabe nye markeder for innovativ teknologi og digitale løsninger. Mulighederne for løbende at prioritere blandt andet innovation samt miljø- og klimaløsninger ved offentlige indkøb, for eksempel ved brug af innovationspartnerskaber, bør derfor undersøges.

Ø-færgerne indkøbes, drives og vedligeholdes af kommunerne. Introduktionen af en standardfærge ventes at kunne harmonisere ø-færgerne med deraf følgende potentiale for effektiviseringsgevinster for kommunerne i forhold til både anskaffelses- og driftsøkonomi. Derudover kan standardfærgekonceptet understøtte udviklingen af danske styrkepositioner inden for maritim energieffektivitet og klima- og miljøløsninger og derved styrke den danske maritime industri også gennem mulig eksport. Med henblik på at realisere dette potentiale vil regeringen arbejde for at fremme udvikling af et standardkoncept for færger til ø-sejlads. Arbejdet vil blive forankret i Færgesekretariatet.

Regeringens Nordsø-aftale har skabt stabile rammer for den fremadrettede olie- og gasudvinding i danske farvande. Store dele af den nuværende offshoreinfrastruktur står over for udskiftning. Alene markedet for dekommissionering i Nordsøen er anslået til mellem 400-500 mia. kr., hvor en stor del af dekommissioneringen vil ske i perioden 2019 til 2026. I forbindelse med den igangværende og forestående modernisering af de danske offshoreinstallationer er der behov for at undersøge erhvervets rammevilkår med henblik på at sikre, at vilkårene er konkurrencedygtige og matcher sammenlignelige lande.

Erhvervshavnene er som logistiske knudepunkter omdrejningspunkt for en række maritime virksomheders aktiviteter og indeholder et potentiale for lokal vækst. Regeringen har derfor nedsat et ekspertudvalg, der skal komme med anbefalinger til en revision af havneloven, der blandt andet skal understøtte, at konkurrencen mellem offentlige og private virksomheder sker på fair og lige vilkår.

Det Blå Danmark skal til stadighed være synonym med kvalitetsskibsfart. Et væsentligt element heri er, at de søfarende har ordentlige vilkår og modtager en god offentlig service. Den service, de søfarende får hos de danske myndigheder i relation til sociale sikringsydelser mv., har betydning og skal være effektiv og smidig. Det gælder også for de udenlandske søfarende, som skal kunne få vejledning på engelsk. Regeringen vil derfor se nærmere på administrationen af blandt andet arbejdsskadesager og skattemæssige forhold for de søfarende med henblik på at optimere kontakten mellem søfarende, erhverv og den offentlige service. Der etableres en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal understøtte dette.

Regeringen vil:

- i forlængelse af erhvervs- og iværksætteraftalen udvide DIS-skatteordningen for søfolk til offshore specialskibe med henblik på at fastholde aktiviteten i offshoresektoren og støtte op om udviklingen her med fokus på dansk beskæftigelse fra 1. januar 2019.
- i forlængelse af erhvervs- og iværksætteraftalen afskaffe tinglysningsafgiften for registrering af handelsskibe.
- i forlængelse af erhvervs- og iværksætteraftalen iværksætte en dialog med EU-Kommissionen om mulighederne for en maritim montørordning eller tilsvarende ordning, som styrker de maritime virksomheders globale konkurrenceevne.
- overvåge, at de maritime erhverv i Danmark har konkurrencedygtige rammevilkår, for eksempel gennem nabotjek.
- undersøge de maritime erhvervs mulige finansierings- og kapitaludfordringer, herunder gennemføre nabotjek af kredit- og finansieringsordninger i Danmarks nabolande.
- forenkle erhvervsfremmesystemet til gavn for virksomhederne.
- arbejde for, at international regulering er teknologineutral og for en effektiv global implementering og håndhævelse af international regulering.
- understøtte, at ny teknologi til håndhævelse kan udvikles og afprøves i Danmark.
- synliggøre mulighederne for at fremme blandt andet innovation og miljøhensyn ved offentlige udbud.
- arbejde for at fremme udvikling af et standardkoncept for færger til ø-sejlads. Projektet forventes at gavne udviklingen af danske styrkepositioner inden for maritim energieffektivitet og klima- og miljøløsninger, herunder også eksportpotentialet. Arbejdet er forankret i Færgesekretariatet.
- arbejde for konkurrencedygtige rammevilkår for dekommissionering.
- på baggrund af anbefalinger fra ekspertudvalget på havneområdet komme med forslag til en revision af havneloven, der blandt andet skal understøtte, at konkurrencen mellem offentlige og private virksomheder sker på fair og lige vilkår.
- arbejde for et velfungerende transportsystem for vej, bane, søfart og luftfart og for et bedre samspil imellem transportformerne, herunder også se på mulighederne for at flytte mere gods fra vej til sø.
- nedsætte en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal understøtte effektiv og smidig sagsbehandling for de søfarende.

Det Blå Danmark – Et kraftcenter af viden og knowhow

Et væsentligt fundament for Danmarks styrkeposition som søfartsnation ligger i adgangen til dygtige og kompetente medarbejdere i alle dele af det maritime økosystem.

Det har været med til at give Danmark en fremtrædende plads på det maritime verdenskort, hvor vi rundt omkring i verden er kendt for at råde over en kvalificeret og omstillingsparat arbejdsstyrke, der besidder de rette og tidssvarende kompetencer, og som kan varetage både sø- og landbaserede jobs. Det er en forudsætning for både høj produktivitet og udvikling af eksisterende virksomheder, men er også medvirkende til at gøre Danmark til et attraktivt sted at etablere sig for udenlandske maritime virksomheder.

Danmark har en stærk maritim uddannelsesstruktur, og over de senere år har maritime uddannelses- og forskningsinstitutioner igangsat og etableret gode og udbytterige tværgående

samarbejder, ligesom dialogen med erhvervet er styrket. Vi har således et solidt udgangspunkt for at fortsætte udviklingen af danske maritime kompetencer, men vi er en del af en verden i hastig forandring, hvor de mest efterspurgte kompetencer i dag ikke nødvendigvis matcher morgendagens behov.

Udviklingen mod et mere digitaliseret og højteknologisk arbejdsmarked vil eksempelvis stille nye og anderledes kompetencekrav til den enkelte medarbejder. Efterspørgslen efter denne type kompetencer og færdigheder vil unægtelig vokse. Det er derfor afgørende for Det Blå Danmark, at de maritime uddannelser følger med udviklingen og tilpasses fremtidens behov, hvis vi som land skal være i stand til at følge med udviklingen og udnytte nye potentielle forretningsområder.

Regeringen vil derfor udføre et fremtidsstjek af relevante uddannelser målrettet Det Blå Danmark

for at afdække, om uddannelsernes indhold er tidssvarende i forhold til fremtidens behov og teknologiudvikling.

Den rigtige uddannelse skal tilbydes på det rigtige niveau, så erhvervets efterspørgsel efter danske søfolk dækkes ind. Derfor vil regeringen for eksempel oprette en forsøgsordning for uddannelse af søfarende til den nationale færgedrift med særlige uddannelsesmoduler og ændrede fartstidskrav. Arbejdsmarkedets parter og uddannelsesinstitutionerne indtager en hovedrolle, når det kommer til at designe fremtidens uddannelser. Regeringen vil derfor tage initiativ til en dialog med relevante parter om en internationalisering af relevante maritime uddannelser, så de studerende rustes til at agere i et globalt erhverv. Samtidig er det vigtigt at sørge for den nødvendige kritiske masse på udvalgte uddannelser, så erhvervet ikke rammes af flaskehalse. Derfor vil regeringen tilskynde til dialog mellem relevante parter om et eventuelt behov for at øge optaget på særligt relevante uddannelser.

Regeringen vil samtidig opfordre arbejdsmarkedets parter til at udbrede og nyttiggøre best practice, for eksempel ved at oprette rotationsordninger for lærlinge blandt de lokale maritime klynger på baggrund af en erfaringsopsamling foretaget blandt maritime virksomheder og erhvervsuddannelsesinstitutioner. Endelig vil regeringen undersøge, hvorvidt der er behov for en styrket indsats i forhold til voksen- og efteruddannelse på det maritime område for maritimt uddannede personer samt for relevant maritim efteruddannelse for personer med andre uddannelser, der gerne vil ind i det maritime erhverv. Samspillet mellem undervisning og praktik er et kendetegn for de maritime uddannelser. En stor andel af medarbejderne i rederierne har således tilegnet sig en viden og indsigt på både

skolebænken og ombord på skibene, der gør dem i stand til at varetage både sø- og landbaserede jobs i hele den maritime sektor. Skal Danmark fortsat være et attraktivt sted at drive maritim virksomhed, er det afgørende, at adgangen til kompetente og højt kvalificerede medarbejdere fastholdes. Det er derfor en fælles udfordring for regeringen, erhvervet og arbejdsmarkedets parter, at der tages hånd om de kompetencemæssige udfordringer, som Det Blå Danmark står over for i de kommende år. Det gælder blandt andet i forhold til at gøre praktikforløbene mere tidssvarende. Det skal understøttes, at praktikforløb bliver mere fleksible, for eksempel med mulighed for praktik på tværs af rederier, skibstyper og – som indledningsvis forsøgsordning – også danske rederiers skibe under udenlandsk flag. Herudover skal tilrettelæggelsen af fartstid og praktiktid til søs moderniseres.

Regeringen vil desuden afskaffe adgangskravet om en på forhånd indgået uddannelsesaftale på skibsfører- og skibsofficersuddannelserne, ligesom regeringen – i samarbejde med arbejdsmarkedets parter – vil arbejde for at indføre SU i stedet for lønnet søpraktik på i første række de maritime professionsbacheloruddannelser. Til gengæld skal erhvervet understøtte og koordinere, at der løbende er tilstrækkeligt med pladser til dem, der vil gennemføre et praktikforløb til søs.

I den sammenhæng vil regeringen kvittere for det konstruktive udspil om en praktikpladsgaranti, svarende til 350 årsværk, som Danske Rederier er kommet med.

Det Blå Danmarks attraktivitet som karrierevalg skal styrkes. Det er vigtigt, at unge talenter er opmærksomme på og informerede om mulighederne i en branche, der tilbyder både et globalt perspektiv, konkurrencedygtige lønninger og en progressiv og struktureret karrierevej. Regeringen vil derfor fortsat bakke op om Det Blå Danmarks fortløbende

rekrutteringskampagne “WorldCareers.dk – En verden til forskel i Det Blå Danmark”.

De danske forskningsmiljøer inden for det maritime område samarbejder med erhvervsliv og myndigheder i en række forskellige fora og initiativer. Den løbende dialog, videndeling og samarbejde mellem forskningsmiljøerne, erhvervsliv og myndigheder skal understøtte kvalitet og relevans af dansk forskning på det maritime område, så forskningen kommer samfundet til gavn. Følgende fora og initiativer kan fremhæves:

- I ShippingLab – Driving Future Maritime Innovation arbejdes på at etablere en fortsættelse af samfundspartnerskabet Blue INNOship. Danske Maritime, Danske Rederier, Force Technology, Maritime DTU, CBS, Dansk Metal og Søfartsstyrelsen har taget initiativ hertil, og Den Danske Maritime Fond har givet tilsagn om finansiering af arbejdet, der skal lede op til en projektansøgning til Innovationsfonden.
- I Kontaktudvalget for Maritim Forskning deltager universiteter, maritime professionsbachelorinstitutioner, erhvervsorganisationer samt offentlige styrelser. Arbejdet koncentrerer sig om at skabe et større samarbejde mellem virksomheder, universiteter og skoler samt at udvikle konkrete projektideer. Fokusområder er miljøvenlige og energieffektive teknologier og systemer, effektiv operation, drift og vedligehold af skibe, optimering af transportkæder og logistik samt sikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø i søfarten. Kontaktudvalgets arbejde udvides med en årlig drøftelse af centrale maritime forskningsemner.
- DTU, CBS, SDU, AAU og KU samt de maritime professionsbachelorinstitutioner SIMAC og MARTEC har etableret det fælles forskernetværk Maritime Research Alliance. I Danmark er sigtet virksomheder og internationalt en bredere kreds for at gøre universiteter og skoler til attraktive samarbejdspartnere på det maritime område. Internt sigtes på at udvikle og koordinere en kritisk masse. Maritime Research Alliance vil samarbejde om forskning, uddannelse, formidling og rådgivning, og det tværfaglige vil få en høj prioritet.

Danske forskere og virksomheder inden for det maritime område har gode muligheder for at søge offentlige forskningsmidler. I 2018 vil forskere og virksomheder blandt andet have mulighed for at søge midler til forskning i nye teknologiske muligheder og forskning, der skal skabe grøn vækst.

De to temaer indgår i Uddannelses- og Forskningsministeriets FORSK2025-katalog, hvori forskningsbehovene inden for områder som gods, logistik og digitalisering samt energieffektivisering og udledninger af partikler, SO_x, NO_x og CO₂ blandt andet fremhæves. Regeringen har afsat 237 mio. kr. til forskning i nye teknologiske muligheder og 282 mio. kr. til forskning, der skal skabe grøn vækst. Danmarks Innovationsfond står for udmøntningen af midlerne med afsæt i FORSK2025-kataloget og aftalen om fordelingen af forskningsreserven for 2018.

Danmark er nået langt i forhold til at have gode maritime uddannelser og relevante forskningsindsatser, og gennem et styrket fokus på de maritime uddannelser og forskning skal Det Blå Danmark tilføres stærke og relevante kompetencer målrettet de maritime virksomheders behov i dag såvel som frem mod 2025. Med vækstplaninitiativer og ved at udnytte de eksisterende muligheder er de danske forsknings- og uddannelsesinstitutioner godt rustet til at gøre Det Blå Danmark klar til fremtiden.

Regeringen vil:

- understøtte, at uddannelser med relevans for Det Blå Danmark giver kompetencer, der matcher erhvervets behov nu og i fremtiden.
- iværksætte en forsøgsordning for uddannelse af søfarende til den nationale færgedrift.
- drøfte muligheden for at skabe flere og mere fleksible praktikpladser til søs med branchen, for eksempel med udgangspunkt i Danske Rederiers udspil om en praktikpladsgaranti, svarende til 350 årsværk.
- øge rekrutteringen på professionsbacheloruddannelserne til skibsfører og skibsofficer. Dette indebærer, at kravet om en på forhånd indgået uddannelsesaftale bortfalder.
- arbejde for at skærpe Det Blå Danmarks profil med henblik på at tiltrække talent, herunder bakke op om Det Blå Danmarks fælles rekrutteringskampagne "WorldCareers.dk".
- bakke op om, at arbejdet i Kontaktudvalget for maritim forskning udvides med en årlig drøftelse af centrale maritime forskningsemner.
- investere 237 mio. kr. i forskning i nye teknologiske muligheder og 282 mio. kr. i forskning, der skal skabe grøn vækst. Danmarks Innovationsfond står for udmøntningen af midlerne med afsæt i FORSK2025-kataloget og aftalen om fordelingen af forskningsreserven for 2018.

Det Blå Danmark – Et kraftcenter med globalt udsyn og tiltrækningskraft

Danmark har en stærk maritim styrkeposition, som bygger på danske maritime traditioner for godt købmandskab og globalt udsyn. Men Danmark kan ikke bero sig alene på maritime traditioner, hvis vi i fremtiden skal forblive en relevant spiller i en moderne global maritim sektor, der er præget af hård international konkurrence.

Hvis Danmark skal undgå, at konkurrerende søfartsnationer overhaler os indenom, er der behov for, at vi markerer vores rolle som stærk søfartsnation på det maritime verdenskort. Derfor vil regeringen styrke Danmarks internationale profil og synlighed som et globalt maritimt kraftcenter.

Danmark har forudsætningerne for ikke blot at værne om Danmarks rolle som betydningsfuld global maritim spiller, men også udvide den. Det forudsætter en konsistent og koordineret indsats for at synliggøre og cementere denne rolle, men det er vigtigt, hvis Danmark skal drage fuld nytte af vækstpotentialer i den danske maritime sektor.

En væsentlig forudsætning for, at Danmark kan bevare sin position som stærk søfartsnation, er global frihandel. Frihandel er ganske enkelt en hjørnesteen for en lille åben økonomi som den danske og for Det Blå Danmark som globalt erhverv. De seneste år er der set stigende protektionistiske tendenser flere steder i verden. Det er problematisk for Danmark og den danske maritime sektor, hvis der opstår nye barrierer. Vi skal sætte alle kræfter ind på at bekæmpe protektionisme og understøtte og udbygge den globale frihandel. Derfor skal Danmark via EU – blandt andet i tæt samarbejde med ligesindede medlemslande – samt et styrket samarbejde med toneangivende søfartsnationer aktivt søge en fastholdelse og styrkelse af frihandelsdagsordenen.

Danmark skal også fortsat udnytte og sikre en stærk stemme i internationale maritime fora, herunder FN's søfartsorganisation IMO, hvor kursen

for den globale maritime sektor udstikkes inden for eksempelvis miljø og klima. Her skal Danmark fortsat være med til at sætte ambitionsniveauet og have indflydelse på arbejdet. En betingelse herfor er, at Danmark af konkurrerende nationer anses som en søfartsnation, der aktivt går forrest og bidrager til at udvikle og sætte nye standarder for den globale maritime sektor.

Det Blå Danmark skal også udnytte potentialet på en række vækstmarkeder og gennem bilaterale samarbejdsrelationer fortsat dyrke og løbende afsøge muligheder på markeder med potentiale, for eksempel gennem vækstråd giverordninger, som det kendes fra Ghana og Kina.

Danmarks internationale relevans som søfartsnation kræver samtidig en indsats rettet mod en styrket tiltrækning af investeringer og en styrket eksport af maritime produkter og services.

Danmark er dog udfordret af hård international konkurrence fra andre lande, der også satser på maritime erhverv. Blandt søfartsnationer er der både en intensiv international konkurrence om indflagning af skibe, men også om at tiltrække maritime virksomheders regionale og globale hovedsæder, herunder inden for blandt andet shipping, skibsforsikring og skibsklassifikation. Der bliver i flere lande udarbejdet nationale strategier for at tiltrække maritime investeringer og blå vækst.

I dette stærkt konkurrenceudsatte marked er det helt afgørende, at Danmark følger med, da det ellers kan få konsekvenser for væksten, beskæftigelsen, kompetencerne og den danske maritime stemme i internationale fora. Derfor bliver vi nødt til at skærpe indsatsen for at synliggøre den lange række af fordele og potentialer, vi rummer som maritim nation, for Danmark er uomtvisteligt et godt sted at drive virksomhed – også når det gælder den maritime sektor.

Danmark er ifølge Verdensbankens Doing Businessrapport verdens tredjebedste land at drive virksomhed i. Det danske samfund kan tilbyde høj retssikkerhed, lavt korruptionsniveau og internationalt konkurrencedygtige rammevilkår. Samtidig tilbyder Det Blå Danmark en stærk maritim forsyningskæde, stærke maritime kompetencer samt en høj grad af digitaliseringsparathed. Desuden klarer Danmark sig godt på parametre som forudsigelighed, gennemsigthed og stabilitet i de centrale rammevilkår, eksempelvis skatteregler og etableringsomkostninger. Disse parametre iagttages ofte som afgørende for maritime investorers beslutninger, og det er derfor vigtigt over for potentielle investorer at synliggøre den danske styrke på disse parametre.

Det er samtidig vigtigt, at danske og udenlandske virksomheder føler sig velkomne i Danmark. Den øgede markedsføringsindsats vil med fordel kunne henvise til Invest in Denmark under Udenrigsministeriet, der fungerer som indgang til lettere og mere smidig kontakt med de danske myndigheder, for udenlandske virksomheder, der overvejer at etablere sig i Danmark. Disse maritime virksomheder kan via Invest in Denmark hurtigt få svar på spørgsmål om muligheder og rammevilkår i Danmark og dermed få et klarere grundlag at træffe beslutning på. Invest in Denmark's hjemmeside råder over omfattende information vedrørende etablering af virksomhed i Danmark samt kontaktinformation på en investeringsmedarbejder med fokus på det maritime område. Regeringen vil sideløbende hermed fortsætte arbejdet fra forrige vækstplan med at etablere en dedikeret myndighedsindgang for maritime virksomheder, herunder digitalisere denne.

Regeringen vil styrke den globale markedsføringsindsats for Det Blå Danmark. Det vil styrke Danmarks placering på kortet over vigtige

internationale søfartsnationer, og det vil skabe en række synergieffekter, så Danmark på globalt niveau kan synliggøres som en samlet attraktiv destination for placering af virksomheder og investeringer.

Det vil samtidig understøtte erhvervets markedsføringsindsats af danske virksomheder i udlandet. Det åbner for et samarbejde mellem private og offentlige aktører.

Regeringen vil derfor tage initiativ til at styrke inddragelsen af erhvervet i den internationale markedsføring samt prioritere en opsøgende og målrettet markedsføring og øge tilstedeværelsen på de væsentligste internationale maritime konferencer og arrangementer. Regeringen vil blandt andet oprette et netværk af erhvervs- og videnspersoner fra det maritime miljø, en såkaldt "blå ambassadør"-ordning, der skal styrke inddragelsen af nøglepersoner fra den danske maritime sektor i markedsføringsindsatsen af Det Blå Danmark.

Der er store potentielle muligheder i at udnytte erhvervets og offentlige institutioners viden om internationale markeder og eksport. Særligt er der et behov for at understøtte små og mellemstore virksomheders (SMV'er) internationalisering. En lettere adgang til viden om internationalisering og eksport vil assistere og ruste SMV'er til at udnytte globale markedsmuligheder. Regeringen vil derfor styrke den digitale informationsindsats om muligheder inden for internationalisering, særligt for små og mellemstore virksomheder, herunder i relation til delegationsbesøg til eller fra vigtige eksportmarkeder. Regeringen vil samtidig undersøge mulighederne for – i samarbejde med erhvervet – at etablere en "renluftvision" med det formål at fremme eksport af danske renluftløsninger, blandt andet til skibsfarten.

Danske virksomheder skal også have styrket mulighederne for at fremvise deres produkter på offentligt ejede skibe. Det er vigtigt, fordi danske

virksomheder ofte er underleverandører i den maritime fødekæde. Danskproduceret maritimt udstyr og skibsdesign indgår som delkomponenter af den samlede enhed, som skibet udgør. Adgang til selve skibet – herunder mulighed for fremvisninger for potentielle kunder – har derfor stor betydning for virksomhedernes løbende markedsføring og deres eksportmuligheder. I samarbejde med Kommunernes Landsforening (KL) og brancheorganisationerne vil regeringen derfor synliggøre virksomhedernes muligheder for at anvende statslige og kommunalt ejede skibe i markedsføringsøjemed og til eksportfremme. Muligheden for at anvende statslige og kommunalt ejede skibe i markedsføringsøjemed og til eksportfremme skal ske inden for rammerne af EU-statsstøtteregele.

Gennem fokus på styrket international synlighed, tiltrækning af investorer og en stærk international stemme skal Det Blå Danmark profileres som et globalt maritimt kraftcenter.

Regeringen vil:

- styrke den globale profilering af Det Blå Danmark gennem en målrettet og ambitiøs markedsføringsindsats af Danmark som et globalt maritimt kraftcenter.
- udarbejde en samlet maritim markedsføringsstrategi, herunder oprette en “blå ambassadør”-ordning, som regeringen kan trække på i markedsføringsindsatsen.
- fortsætte arbejdet med at etablere én myndighedsindgang for maritime virksomheder, herunder digitalisere denne.
- styrke det internationale samarbejde med centrale maritime vækstmarkeder, herunder fortsættelse af vækstråd giverordninger som for eksempel i Ghana og Kina, med henblik på at forbedre de danske virksomheders eksportmuligheder samt understøtte global frihandel.
- styrke danske maritime virksomheders adgang til viden om internationalisering og eksportmuligheder, blandt andet ved styrket anvendelse af digitale platforme og målrettet koordination ved delegationsbesøg.
- i samarbejde med KL og relevante erhvervsorganisationer sætte fokus på mulighederne for at anvende offentligt ejede skibe som demonstrationsplatforme og udstillingsvinduer i forbindelse med for eksempel eksportfremme og markedsføring.

2017/18:18

Januar 2018

Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Tlf. : +45 33 92 33 50
E-mail: em@em.dk

ISBN 978-87-93635-23-4 (pdf version)

Design, omslag: e-Types
Design: e-Types
Foto: Opla

Publikationen kan hentes på
www.em.dk

Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Tlf. : +45 33 92 33 50